

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಘುಪತಿ (ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ವಾರ್ತಾ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಚಿವರು).--

ಅ) ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಪತ್ರಕರ್ತರು ರಾಜ್ಯ ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ 50 ರ ರಿಯಾಯಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಸೌಲಭ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಘೋಷಿಸಿದೆ.

ಆ) ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಪತ್ರಕರ್ತರೂ ಈ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಆರ್ಹರಾಗಿರುವರು.

ಇ) ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಧರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.--ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾಯಿತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.--ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಡಾಫ್ ಅವರು ಗಮನಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು 2 ಭಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಒಂದು ಭಾಗ ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ನಂತರ ಇನ್ನೊಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಅಬುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.--ಎರಡಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿಗಳು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇವೇ ಅದರಿಂದ ಎರಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಂಕಾಪುರ ಮತ್ತು ಕರಡಿ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮಗಳು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಡಾಫ್.--(ಶಿಗಂ) ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ದಾವಣಗೆರೆಯ ಬಂಕಾಪುರದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ತೀವ್ರ ಕೊರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಬುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.-- ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನೇ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರ್ಬೇಕು ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕರಡಿಗೆ ಗ್ರಾಮದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡನೆಯದು ಬಂಕಾಪುರ ಯೋಜನೆಯದು ಇನ್ನೇ ಸಾಯಂಕಾಲ ಬಂದುದರಿಂದ ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಡಾಫ್.--ಮುಂದಾದರೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.--ಕರಡಿಗೆ ಗ್ರಾಮದ್ದು ಇರಲಿ, ಮೊದಲು ಬಂಕಾಪುರದ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಅಬುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.--ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಂಕಾಪುರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಳ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸವಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಯಿತು. 1982-83 ರಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯತೆ ಮೇರೆಗೆ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆತ್ತು ಆದರೂ ಕೂಡ ಮೂರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂರು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ 5100 ಗ್ಯಾಲನ್ ನೀರು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಾವಿಗೆ ಎಸ್ಪಿಮೇಟರ್ ತಯಾರಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅದೇಶವನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕರಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 1981-82ರಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಈಗ 3.66 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೊಸಮನಿ ಎಂಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನಿಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನ ದಾರರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 13 ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 6 ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೈಪುಗುವುದನ್ನು ಆಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಡಾಫ್.--ಸಾಮಿ, 3 ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬಹುಶಃ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಎಂಟು ದಿನಗಳೊಮ್ಮೆ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಏನು ತಿಳಿಸಿದಾರೆ ಎಂದರೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಬಹಳ ತೀವ್ರ ಅಭಾವವಿದೆ ಎಂದು 1982-83ರಲ್ಲಿ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು ಆಗಿದ್ದರೂ ಇನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದುವರಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತನು ಜಾ ಸುಕಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅದ್ವೈತ ಜುಗುತೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ;

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.—ಸಭಾಸತಿಯವರೇ, ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 3500 ಮತ್ತು 5200 ಗ್ಯಾಲನ್ ನೀರು ಅಭಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

10 A. M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಡಾಫ್.—ಈಗ ಇರುವ 5 ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 2 ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳು ಫೇಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು 13 ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 6 ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು 2 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಿಂದ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರ ಸಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೀರನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದನಗಳಿಗೆ, ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಎನ್. ಆರ್. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಎಸ್. ಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಾ? ಇಲ್ಲವೆ ಹೋದರೆ ಜನರು ಅಜಿಟೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಯವರೇ, ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಈ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಒಂದು ಕ್ಕೆ ಪಂಪಿನಲ್ಲಿ 200 ಗ್ಯಾಲನ್ ನೀರು ಬಂದರೆ ಸಾಕು, ಆರು ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಕ್ಲೆಪ್‌ಪ್ ಇದೆ. ಅದು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಏನು ಕಡೆ ಸವಳು ಸಿಕ್ಕಿದೆ, ಬಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ 5-6 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಅದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಡಾಫ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೀರಿನ ಮೂಲ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಹಳ್ಳವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪಿಕ್‌ಪ್ ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ನೀರು ಮುಂದೆ ಹರಿದು ಹೋಗುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಆ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದ್ದರೆ ಊರಿನ ಎಲ್ಲ ಭಾವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಈಗಿನ ನೀರಿನ ಬವಣೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಿಕ್‌ಪ್‌ನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.—ಅ ಕೆಲಸವನ್ನು ಡಿಪಿಎವಿ ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ನಡಾಫ್.—ಆ ರೀತಿ ಸೇರಿಸಲು ತನು ಆದೇಶ ಬೇಕು, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್.—ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಆದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಹದೇವ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹುಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ರಾಂಪುರ ನಾಲಾ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಬೇಸಿಗೆ ಬೆಳೆಗೆ ನೀರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರು ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. —

ನೀರಾವರಿ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯು 6-1-84 ರಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಹುಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ರಾಂಪುರ ನಾಲೆ ಕೆಳಗೆ ಬೇಸಿಗೆ ಬೆಳೆಗೆ (6832 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ) ಹಾಗೂ 6697 ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರಂತೆ ಸದರಿ ನಾಲಾಗಳಲ್ಲಿ ತಾ|| 20-1-84 ರಿಂದ 10-5-84 ರ ವರೆಗೆ ಅರೆ ಖುಸ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ 10 ದಿನ ನೀರು ಬಿಡುವುದು ಮತ್ತು 12 ದಿನ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಎಂಬ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ನಿರ್ಣಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಪಾಲಕ ಅಭಿಯಂತರರು, ಹಾಗೂ ನೀರಾವರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯವರು, ಕಬ್ಬಿ ನಾಲಾ ಪರಿಶೀಲನಾ ವಿಭಾಗ, ನಂಜನಗೂಡು ಇವರು ದಿನಾಂಕ 10-1-84 ರಂದು ಒಂದು ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಂತೆ ನೀರನ್ನು 20-1-84 ರಿಂದ 15 ದಿನಗಳು ಸತತವಾಗಿ ಹರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಂತರ 15 ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ನಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗುವುದು. ಮುಂದೆ ಅನುಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಬ್ಬು ನೀರಿನ ಪ್ರಕಾರ 10 ದಿವಸಗಳು ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 10 ದಿವಸಗಳು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗುವುದು.

ಸದರಿ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಅರೆ ಖುಸ್ತಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯ ತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹುಲ್ಲಳ್ಳಿ, ನಾಲೆ. -45 ಮೈಲಿ ಉದ್ದವಿರುವ ಈ ನಾಲೆಯು 6832 ಎಕರೆ ಬಯಲನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಹಳೇ ನದೀ ನಾಲೆಯಾಗಿದ್ದು ತೂಬಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಉದ್ದದ ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಅಡ್ಡ ರೆಗುಲೇಟರ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ 20-1-84 ರಿಂದ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಲಾಯಿತು ಕೆಲವು ರೈತರು 20-1-84 ರಂದು ಖರೀಫ್ ಬೆಳೆಯ ಫಸಲು ಕೊಯ್ಲು ಸಾಗಾಣಿಕೆಯು ಮುಗಿದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನೀರು ಬಿಡುವುದನ್ನು ಮೇಲ್ಕಂಡಂತೆ ಕಣ ಮುಗಿಸಲು. 20-1-84 ರಿಂದ 27-1-84 ರ ವರೆಗೆ ಮುಂದೂಡ ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪುನಃ ನೀರನ್ನು 15 ದಿನಗಳ ಅಂತರ 27-1-84 ರಿಂದ 11-2-84 ರವರೆಗೆ ಬಿಡಲಾಯಿತು. 12-1-84 ರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು 30ನೇ ಮೈಲಿಯ ನಂತರದ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು ದಾರರು ನೀರು ಸಾಕಾಗದಿದ್ದು ದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು ನೀರು ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸರಬರಾಜಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಮೇಲಿನ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲು ತೂಬುಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ಸುಮಾರು 1100 ಕ್ಯಾಸೆಕ್ಸ್‌ಗಳು (ಪ್ರತಿ ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ ಘನ ಅಡಿ) ಕಬಿನಿ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ರಾಂಪುರ ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ನಾಲಾ ನೀರಾವರಿಗೆ, ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೋಸ್ಕರ ಬಿಟ್ಟಿರೂ ಸಹ, 300 ಕ್ಯಾಸೆಕ್ಸ್‌ಗಳ ಗುರಿ ಈ ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ನೀರಿನ ಒತ್ತಡವು ಸಾಕಷ್ಟು ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಅರೆ ಖುಸ್ತಿ ಬೆಳೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೂ, ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು ದಾರರು ಸುಮಾರು 2500 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದರಿಂದ ಮೇಲಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಕಾರಣ ನಾಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಪ್ರಕಟಣೆಯಂತೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಲು ಪುನಃ 13-2-84 ರಂದು ನಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಯಿತು, ಮತ್ತು ಸದರಿ ನಾಲೆಯನ್ನು 23-2-84 ರ ವರೆಗೆ ತೆರೆಯಲಾಗುವುದು.

ರಾಂಪುರ ನಾಲೆ

ಹುಲ್ಲಹಳ್ಳಿ, ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಎಡದಂಡೆ ನಾಲೆಯಾದ ರಾಂಪುರ ನಾಲೆಯು 34 ಮೈಲಿ ಉದ್ದವಿದ್ದು ಮತ್ತು 6697 ಎಕರೆ ಬಯಲನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಹಾ ಒಂದು ಹಳೇ ನದಿನಾಲೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿ ತೂಬುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕಟಣೆಯಂತೆ ನೀರನ್ನು ದಿನಾಂಕ 20-1-1984 ರಂದು ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಕೆಲವು ರೈತರು ಖರೀಫ್ ಬೆಳೆಯ ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಗಿದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಲು 27-1-84 ರವರೆಗೆ ನಾಲೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚ ಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಇದು ನಿಜವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದುದರಿಂದ ನೀರನ್ನು 22-1-1984 ರಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ಪುನಃ ನೀರನ್ನು 27-1-1984 ರಿಂದ 11-2-1984 ರವರೆಗೆ ಬಿಡಲಾಯಿತು. ಈ ನಾಲೆಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಅರೆ ಖುಸ್ತಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯ ಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಸುಮಾರು 3000 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಹುಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ರಾಂಪುರ ನಾಲೆಗಳು

ಅರೆ ಖುಸ್ತಿ ಬೆಳೆಯ ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಎರಡು ನಾಲೆಯ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು ದಾರರು ಅರೆ ಖುಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅರೆ ಖುಸ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಸದರಿ ಅರೆ ಖುಸ್ತಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ಪ್ರಕಟಣೆಯಂತೆ ನೀರನ್ನು ಅಕ್ಷೇಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆದಿರುವ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು ದಾರರು ಪ್ರಕಟಣೆಯಂತೆ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನು ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಅಭಿಯಂತರು, ದಕ್ಷಿಣ ನೀರಾವರಿ ವಲಯ ಇವರುಗಳು ಈ ನಾಲೆಗಳ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಟಿಕೊಟ್ಟು ಸದರಿ ನಾಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಭೆಯನ್ನು 22 ರಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕುಶವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಚರ್ಚೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ತೀರ್ಮಾನದಂತೆ 10 ದಿನಗಳ ನೀರು ಬಿಡುವುದು ಮತ್ತು 12 ದಿನಗಳ ನೀರು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಹುಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು

ನೀರಿನ ಒತ್ತಡವಿರಲು ಕಬಿನಿ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ಬೇಕಾದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ವರಿ ನೀರು ಬಿಡಬಹುದೆಂದು ಅದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ನೀರು ಬಿಡುವ ಸರದಿ ಹುಲ್ಲುಗಲ್ಲಿ ನಾಲಿಗೆ 7-3-84 ರಂದು ಮತ್ತು ರಾಂಪುರ ನಾಲಿಗೆ 24-2-84 ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಹದೇವ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ನೀರಾವರಿ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಕೆಲವು ಶಾಸಕರು ಇದರ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆ ತಾ|| 6-1-1984 ರಂದು ನಡೆದು ತಾ|| 20-1-1984 ರಿಂದ ಸತತವಾಗಿ 25 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನೀರನ್ನು ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಅರಿ ಖುಷಿ ಬೆಳೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಅಂದರೆ ಅರ್ಧ ಎಕರೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇರುವವರು ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ ತಗು ಪದೇಶದ ಜನರು ಈ ರೀತಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆದರೆ ಅರ್ಧ ಅಡಿ ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಕಡಲೆಕಾಯಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಖುಷಿ ಬೆಳೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀರು ಬಿಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನೀರಾವರಿ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ವಾಸುದೇವ ಅವರು ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ ಇವರು ಖುಷಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ, ಮತ್ತು ಇವರು ಬಿಡುವ ನೀರಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅದನ್ನೇ ರೈತರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ನೀರಾವರಿ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ 25 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿನ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಕೇವಲ 15 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ರೇತ್ರದ ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಇವರು ಒಳಗಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ನೀರನ್ನು ಆಗಾಗ ಬಿಡುವುದು ಮತ್ತು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಾವರಿ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯುಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಮುಗ್ಧ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಚಿಲ್ಲಾಟೆ ಆಡುತ್ತಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಲೇ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ನುಗ್ಗು ಚಿಕ್ಕು ಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಈಗ ಬೇರೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಹದೇವ್.—ನೀರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಿಡದಿದ್ದರೆ ರೈತರು ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಖಾಯಂ ಹರಿಹಾರ ಬೇಕು. ಇದು ಇಬ್ಬರು ಶಾಸಕರ ಕ್ರೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೂ ಬಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಬಿಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಪಟ್ಟ ಭವ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇವರು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹವರನ್ನು ಮೊದಲು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತಿ ನಿಂದ 20 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನೀರನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ರಾಜಕೀಯವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಎ) ಪಾರ್ಟಿಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ರುಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಗ್ಗಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಅರಿ ಖುಷಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿತಕ್ಕಿಂತ ಭತ್ತವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ ಆರು ಸಾವಿರ ಚೆಲ್ಲರೆ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಚೆಲ್ಲರೆ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಎರಡು ಸಾವಿರದ ಅರಸೂರು ಚೆಲ್ಲರೆ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಪ್ ಕಾಪ್ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಅರಿ ಖುಷಿ ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವವರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು

ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಾಸ್ತವಾಂಶ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೀನಿಯರ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಅಡಿ ಸಿಸ್ಟೇಷನ್ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರವರ ಜೊತೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ನಾಲೆಯನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲು ಕಾಲವು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ತೊಡಕುಗಳಿಂದ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಇದು ಒಂದು ನಾಲೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ನೀರಾವರಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಾದಕ್ಕೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ನಾಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಶರಟಿನ ಕತ್ತಿನಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹರಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮನುಷ್ಯ ತನಗೆ ಅದ ಅನುಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಒಂದು ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮೇಲೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಳ ಹಂತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಿಷ್ಸಿ ಜಮೀನಿನವರನ್ನು ಕಾಯಿ ಸತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಾನು ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಭತ್ತವನ್ನು ಉಳಿಸುತ್ತೇನೆ ನೀರಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಭತ್ತವನ್ನು ನಾಶವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು, ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು ಮೇಲ್ ಹಂತದವರ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಬಹುದು? ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕಾನೇರಿ ನೀರು ಎಷ್ಟು ನೀರು ಇರುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಬೆಳೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ, ಆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಕ್ಷ್ಯವೇನಾದರೂ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ತನೆ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆ ಪಾರ್ಟಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಇಬ್ಬರೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಿ ಎಂದು ಒಂದು ವರ್ಗದವರು ಕೇಳಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂಪದಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ವಾದ ವಿವಾದ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಏನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಅದರೂ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಬದಗಿಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಹದೇವ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಜನತಾ ಶಾಸಕರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಏ) ಶಾಸಕರು ರೀತರ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಬೆರಸಬೇಕೆಂದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ ನಾನೆಲ್ಲರೂ ರೀತರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬೆರಸಬೇಕೆಂದೇ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಾತ್ರ ಮಡಿವಂತನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದಲ್ಲ. ತಾನೇನೋ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತೀರಿ, ಅದರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನಮಗೂ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ ಬಹುಶಃ ನಾವು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವಾಸುದೇವ್ ಇಬ್ಬರೂ ಕನ್ಸಲ್ಟೇಟೀವ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನೀರನ್ನು ಬಿಡದೆ ರೈತರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಬಹುಶಃ ಸೌಜನ್ಯ ತನುಗೆ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಅದರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ತಪ್ಪಿಗೆ ತಾವು ಜವಾಬ್ದಾರಿಬೀಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ವಾಸುದೇವ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಹುಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಾಲೆ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿದಾರರು ಮತ್ತು ರಾಮಪುರ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿದಾರರು ಇಬ್ಬರೂ ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ ಈ ಇಬ್ಬರಲ್ಲೂ ವಾದ ವಿವಾದಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ಕೆಲವರು ನೀರನ್ನು ಬಿಡಿ ಎಂತಲೂ ಕೆಲವರು ಬಿಡಬೇಡಿ ಎಂತಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಾಮಿ, ಹುಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ 25 ದಿನಗಳು ನೀರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಾಮಪುರ ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ 20 ನೇ ತಾರೀಖು ಬಿಟ್ಟು ನೀರನ್ನು ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೆಯೇ 4 ತಾರೀಖು ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು 10 ನೇ ತಾರೀಖು ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಕೇವಲ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಕಾಲ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಳಗಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ

ಎಕ್ಕಿ ಕ್ಯುಟೀವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರ ಕೈನಾಡವೂ ಸಹ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ರೀತಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೋದ ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾದ ತಾರತಮ್ಯ ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೋ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ರೆ ತರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಈ ವಸ್ತುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರ್‌ಸೆಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ವರ್ಗವನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆ ಹರಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದಾರೆ ಆ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನಾಟಗೇಡಾಗುತ್ತದೆ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಏನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಾರೆ ಅವರು ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಏನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ನೀರಾ ವರಿ ವಿಷಯವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ರೆ ತರ ಹತ್ತಿರ ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಏನೋ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹಾಕಿದಾರೆ, ನಮಗೇನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಈ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಇದು ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವೆಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ. ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಇರತಕ್ಕಂಥವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಯಾರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತರಿಗೆ ವಂಚನೆಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.--ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಪ್ರಭಾವವು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಶಕ್ತಿ ಸದ್ಯಕ್ಕಂತೂ ಇಲ್ಲ. ಖುಷಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯ ತಕ್ಕಂಥವರೂ ನೀರು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕಂಥವರೂ ಕೂಡ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿರುತ್ತಾರೆ ಮಾನ್ಯ ವಾಸುದೇವ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹುಲ್ಲುಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ರಾಂಪುರ ನಾಲೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎರಡುಮೂರು ಸಾರಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಭಾವಿಯುತರ ಬತ್ತಡಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ ಅರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವರ್ತಿಸಿದ್ದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ತೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಿಯಮ 334 ರ ಮೇರಿಗೆ

(i) ಫಾಲ್ಗುನ್ ಟೈರ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ನೌಕರರ ಮುಷ್ಕರದ ಬಗ್ಗೆ

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ --(ರಾಜಾಜಿನಗರ) ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು 334 ರ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ನೋಟೀಸನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಫಾಲ್ಗುನ್ ಟೈರ್ಸ್ ಎಂದು ಒಂದು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕುನೂರು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಟೈರುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಂಬಳಸಾರಿಗೆಮತ್ತಿತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಡಳಿತದವರ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ಸುಮಾರು 6 ತಿಂಗಳ ಮೇಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಕೆಲವೆ ಆರುತಿಂಗಳಿಂದ ಮಾತು ಕತೆ ನಡೆಯದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೊನೆಗೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದವರಾದರು ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡದಿದ್ದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 10-12 ದಿನಗಳಿಂದ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಕೂಡ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡಕೂಡದು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಆದರೆ ತಕ್ಷಣ ಮಧ್ಯೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಇತರ ಫಾಕ್ಟರಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪರಂಪರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ತತ್ವವನ್ನೂ ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕದೆ ಇದ್ದರೆ, ಮತ್ತೆ ಇತ್ತಕ್ಕಡೆ ಮಾಲೀಕರನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ, ಹೀಗೆಯೇ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸ್ಟ್ರೈಕ್‌ನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮುಂದುವರಿಸಲಿ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲಾದರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಈವತ್ತು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಜನತೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳ